

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR MIROSŁAW CIEŚLA
KARP I PSTRĄG
– EKOLOGICZNY CZY
NIE EKOLOGICZNY?

KRÓTKI ŁAŃCUCH DOSTAW
KARP

Pan Karp

SKRYPT

Polska akwakultura oparta jest na dwóch podstawowych gatunkach, na karpniu i pstrągu tęczowym. Obydwa gatunki dostarczają corocznie na nasz rynek po około 20.000 ton ryb w postaci żywej. Są to dwa różne systemy chowu ryb, oparte na odmiennych zasadach organizacji produkcji i postępowania w trakcie cyklu produkcyjnego, co jest wynikiem odmiennej biologii obydwu gatunków, różnych wymagań środowiskowych będących wynikiem różnic biologicznych oraz, w konsekwencji, różnego podejścia do intensyfikacji produkcji i żywienia ryb.

Chów pstrągów tęczowych jest stosunkowo młodą formą akwakultury, gdyż swoje początki ma u schyłku XIX stulecia. W tym czasie zaczęto interesować się chowem i hodowlą tego gatunku w jego ojczyźnie, czyli w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Pod koniec XIX stulecia, jako bardzo obiecujący gatunek do chowu i hodowli w warunkach stawowych, trafił też do Europy, w tym na tereny obecnej Polski. Pstrąg tęczowy, jak wszystkie pstrągi, jest gatunkiem wymagającym chłodnej (do 16-18oC), dobrze natlenionej wody. Jest rybą drapieżną, czyli jego dieta oparta jest na białku zwierzęcym, najlepiej rybim. Stawy pstrągowe są małymi zbiornikami, gdyż chów pstrągów odbywa się w dużych zagęszczeniach, liczonych w dziesiątkach kilogramów w metrze sześciennym wody. Ze względu na drapieżny tryb życia pstrągi muszą otrzymywać paszę, która całkowicie zapewni ich wymagania pokarmowe, ponieważ pokarm naturalny w ich przyroście nie odgrywa żadnego znaczenia. Gospodarka wodą w obiekcie pstrągowym oparta jest na jej stałym przepływie, aby dostarczyć silnie zagęszczonym rybam odpowiednio dużo tlenu oraz usunąć produkty przemiany materii. Z tego też względu stawy typu pstrągowego lokowano pierwotnie na południu naszego kraju, czyli tam, gdzie w naturalny sposób dostępne są duże ilości chłodnej i natlenionej wody i gdzie występuje rodzimy gatunek pstrągów, czyli pstrąg potokowy. Z czasem okazało się jednak, że znacznie lepsze warunki do produkcji pstrągów tęczowych są na północy naszego kraju i obecnie zdecydowana większość gospodarstw pstrągowych znajduje się na Pomorzu. Koncentracja produkcji oraz

Chów karpia ma zupełnie odmienny charakter. Karpie wstają w stawach o dużej powierzchni, w niewielkich zagęszczeniach, ponieważ ich przyrosty w znaczącej części (40-100%) pochodzą z pokarmu naturalnego, który same odnajdują w stawie. Karpie nie są żywione, ale dokarmiane. Mając dostęp do pokarmu naturalnego i naturalnego białka mogłyby się właściwie wyżywić same, ale dzięki dokarmianiu uzyskuje się większą wydajność produkcyjną i większe karpie, co razem daje większą ekonomiczną efektywność chowu. Gospodarka wodą w obiektach typu karpiego oparta jest na retencji, dzięki czemu obiekty stawowe mogą być lokowane niemal w dowolnym miejscu. Ważne jest, aby było tam jakieś źródło zasilania w wodę, stałe w postaci cieku czy źródła lub nawet okresowe z wodą występującą w okresie wiosennych roztopów lub pojawiającej się po intensywnych opadach. Ponieważ stawy typu

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.

TOWARZYSTWO PROMOCJI RYB „PAN KARP” „KARP W KRÓTKIM ŁAŃCUCHU DOSTAW” WIRTUALNE SZKOLENIE

DR MIROSŁAW CIEŚLA
KARP I PSTRĄG
– EKOLOGICZNY CZY
NIE EKOLOGICZNY?

KARP

Pan Karp

SKRYPT

karpiego muszą zapewnić obsadzonym w niej rybom odpowiednio dużą powierzchnię do tego, aby znalazły pokarm naturalny, są stawami o dużych powierzchniach, liczonych w dziesiątkach a nawet setkach hektarów w przypadku pojedynczego stawu. Są to obiekty mające wszelkie cechy naturalnych akwenów, gdyż zbudowane są z naturalnego substratu, czyli ziemi. Ponadto, woda zgromadzona w stawie podlega procesom przemian, identycznych, jak w środowisku naturalnym. Tym samym każdy staw karpiowy to doskonałe siedlisko dla licznej flory i fauny, w tym wielu gatunków prawnie chronionych, są to warunki „ekologiczne”.

Na gospodarstwo karpiove składa się z reguły od kilku do kilkudziesięciu stawów, obiekty typu karpiego pełnią obecnie ogromnie istotne funkcji pro-środowiskowe, świadcząc tzw. usługi ekosystemowe. Najważniejsze z nich to retencja wody, poprawa jakości wody, wspieranie różnorodności biologicznej, ochrona przeciwpowodziowa. Funkcji tych z pewnością nie spełniają stawy typu pstrągowego, w których koncentracja produkcji nie daje możliwości świadczenia jakiegokolwiek dodatkowych funkcji poza produkcją doskonałej jakości żywności..

Opisane powyżej walory stawów typu karpiego, tak przyjazne środowisku naturalnemu, jak i hodowanym rybom sprawiają, że wielu hodowców karpi reklamuje swoje ryby jako „ekologiczne”. Nie ma w tym właściwie nic zaskakującego, ponieważ takie właśnie warunki w powszechnym rozumieniu można uznać za „ekologiczne” i tym samym produkt z nich pochodzący, karp konsumpcyjny, też zasługuje na to, aby być określonym jako „ekologiczny”. Niestety, z formalnego punktu widzenia jest to nadużycie, ponieważ aby jakiś produkt nazwać ekologicznym musi on posiadać stosowny certyfikat jakości nadany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą. Certyfikat taki uzyskuje się po wypełnieniu szeregu wymogów dotyczących akwakultury, określonych w stosownych aktach prawnych unijnych i krajowych. Pomimo swojej szczegółowości i obszerności wymogów, certyfikat ekologicznej jakości produkcji jest obecnie najłatwiejszym i najtańszym uznanym certyfikatem jakości o zasięgu światowym, jaki można uzyskać w akwakulturze.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”.